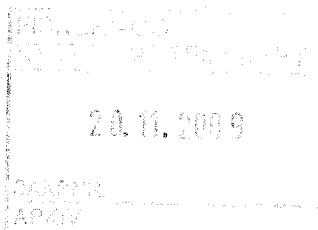

FISKERIDIREKTORATET
Kyst- og havbruksavdelingen

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Saksbehandler: Anne B. Osland
Telefon: 46812338
Seksjon: Forvaltningsseksjonen
Vår referanse: 09/16235
Deres referanse:
Vår dato: 18.11.2009
Deres dato:

Att:

HØRING AV FORSLAG OM NYE BESTEMMELSER FOR TILLATELSE TIL AKVAKULTUR AV LAKS ØRRET OG REGNBUEØRRET TIL SÆRLIGE FORMÅL

Det vises til høringsbrev fra departementet datert 18.8.09 med høringsfrist 18.11.09. Høringsforslaget har vært sendt til samtlige regionkontor samt aktuelle fagseksjoner for uttale. Se vedlagte (././.) kopisett.

Det går fram av høringsbrevet at målet med forslagene er å oppdatere og fornye regelverket som kommer til anvendelse for de typer tillatelser som i samsvar med regjeringens strategi for en konkurransedyktig norsk havbruksnæring fra 2007 er definert som fellesskaplige vederlagsfrie og tidsavgrensede tillatelser.

Fiskeridirektoratet har ved gjennomgang av høringsbrev og regelverksforslagene registrert at man langt på vei har lagt til grunn arbeidet som ble gjort i arbeidsgruppen bestående av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet for å følge opp bestilling fra FKD datert 30.5.05. Tilråkning og regelverksforslag ble oversendt i brev av 18.2.09.

Vi vil derfor primært gi innspill i forhold til hovedelementene i høringsforslaget, samt kommentere der hvor det er avvik i forhold til oversendte forslag.

Generelt

Tildelingsmyndighet. I brev av 18.2.09 problematiserte vi dette med tildelingsmyndighet, idet vi foreslo at slik tildelingsmyndighet heretter bør ligge til Fiskeridirektoratet sentralt, også tillatelser til fiskeparker (så langt benevnt som rekreasjonsformål) som pr. i dag er delegert til regionkontorene.

Vi kan ikke se at dette punktet er særskilt behandlet i høringen, men det framgår av forslag til ny § 23 at det er Fiskeridirektoratet som tildelingsmyndighet. I lys av bl.a forvaltningsreformen fra 1.1.2010 mener vi det vil være forenkling og sikre likebehandling mv. å samle alle tillatelser til særlige formål hos én tildelingsmyndighet og på ett sted i regelverket, nemlig i kap.5 i laksetildelingsforskriften.

Samlokalisering. Vi legger til grunn at departementet med dette forslaget ikke har ment å gripe inn i muligheten til samlokalisering som driftsform, men at forslaget kun innebærer at samlokalisering for tillatelse til særlig formål ikke kan innvilges etter meldingsregelen i §37.

Forholdet til forskrift om særskilte tiltak i enkelte områder for akvakulturrelatert virksomhet samt forskrift om kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett i 2010.

Vi vil peke på at det er en svakhet i begge disse forskriftene at tillatelser til særlige formål uttrykkelig er unntatt, det vises til hhv § 3 og § 2. I følge nevnte forskrifter "fryses" situasjonen i forhold til mulighet for 5 % vekst for eksisterende ordinære matfisktillatelser av hensyn til bærekraftsvurderinger, dette bør jo også gjelde for tillatelser til særlige formål.

Vi er klar over at dette dels kan repareres ved bruk av Akvakulturlovens bestemmelser om tildeling, eksempelvis § 6 a),- imidlertid mener vi det gir noe tvetydige signaler å beholde avgrensningene i de to nevnte forskrifter og vi ønsker at dette gjøres noe med i den forskriften som ennå ikke er vedtatt. Vi mener dette bør klargjøres i forskriften som skal tre i kraft 1. Januar 2010 og vil komme med et forslag til formulering ved oversendelse av høringsbrevet som har frist 1. desember 2009.

1 Tillatelser til undervisningsformål

1.1 og 1.2 Vi sier oss enig i departementets forslag om å videreføre undervisningstillatelsene, som egen tillatelsesform. Vi har heller ikke merknader til departementets forslag om at man kan fastsette tillatelsens størrelse ut fra konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, dog begrenset oppad til maksimalstørrelse 780 tonn. I så måte har vi heller ikke merknader til at dispensasjonsadgangen fjernes.

Fra regionalt nivå blir det reist som problemstilling at i en del tilfeller vil innehaver av undervisningstillatelse være videregående skoler, og disse er eid og administrert av fylkeskommunene. Selv om det fortsatt er Fiskeridirektoratet som skal være tildelingsmyndighet, i betydningen gi tilsagn vil det være fylkeskommunene som etter 1.1.2010 vil få ansvar for klarering av lokalitet og utstedelse av selve tillatelsen. Vi ber derfor departementet vurdere om dette representerer en habilitetsmessig utfordring.

Forskningstillatelser. Forslag om regelverksendringer i tildelingsforskriften som er gjort for tillatelser til forskning er ikke særskilt omtalt i høringsbrevet. I vårt brev av 18.2.09 pkt.2.6 om særskilte kompetansekrav for forskningstillatelser i laksetildelingsforskriften understreket vi bl.a betydningen å få videreført praksis mht ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering av forsøk i de tilfeller andre enn en kvalifisert forskningsinstitusjon får tildelt forskningstillatelse. Samtidig var vi opptatt av å få sikret et kompetansekrav både på tillatelsesnivå, så vel som forsøksnivå, ref. bl.a § 6a i akvakulturdriftsforskriften. Vi mener ny § 23 a er et godt utgangspunkt for å få til dette.

I vårt oversendelsesbrev kom vi også med forslag om å forskriftsfeste i akvakulturdriftsforskriftens § 47a et krav om at all biomasse tilknyttet en forskningstillatelse skal nyttes i forsøk, om enn ikke inngå i forsøk hele tiden. Videre foreslo vi at det ble fastsatt krav om at en %- vis mengde m skulle inngå i forsøk mv.

Vi legger imidlertid til grunn at dette er forslag som vil bli tatt til vurdering ved neste revisjon av akvakulturdriftsforskriften.

2 Fiskeparker

2.1 Vi tar til etterretning at departementet forslår å omdøpe det vi så langt har kalt og registerført som "rekreasjonsformål", til fiskeparker, etter dansk definisjon av damanlegg for selvfiske. I tillegg finnes en rekke mer og mindre beslektede begrep. Begrepene benyttes og forstås ulikt både regionalt og nasjonalt, også mht art. Det vil være hensiktsmessig med en begrepsopprydning/-avklaring og således kunne definisjonen som tas i bruk tas inn i § 4 *Definisjoner*, se for øvrig pkt. 2.1.2 i vårt brev av 18.2.09. Samtidig gir § 22 gode definisjoner for hva tillatelser for særlige formål faktisk innbefatter.

2.2 En gjennomgang av registeret viser forøvrig at interessen for slike parker er svært liten. Verken i forhold til retningslinjene for "put and take" for laks eller retningslinjene for selvfiskeanlegg for marine arter har det vært registrert søknader i senere år. Fiskeridirektoratets vurderinger i forhold til behov for slike tillatelser ble gjort rede for i pkt.1.3.3 i brev av 18.2.09. Hva angår forslaget om tillatelsesavgrensning på inntil 2 tonn er dette vanskelig å forholde seg til idet erfaringsgrunnlaget er nesten fraværende. I brev av 18.2.09 pkt.2.1.3.2 foreslo vi 0,5 tonn som tilstrekkelig mengde. Vi er fortsatt av den oppfatning at dette vil være egnet mengde for å ivareta hensikten med slike tillatelser.

I samme brevs pkt.1.3.4 reiste vi også spørsmålet om hvorvidt det er ønskelig med tillatelser og en driftsform som baserer seg på flytting av fisk, sett i lys av den rømmingsrisiko og smittefare som dette representerer. Vi kan ikke se at departementet berører disse problemstillingene i høringsbrevet. Det beklager vi, og mener fortsatt at dette er problematiske sider ved fiskeparker. Muligens vil Mattilsynet berøre denne problemstillingen i sitt høringssvar i og med at dette er deres ansvarsområde.

3 Slaktermerd

3.1 Generelt anføres at det er bra at man får egen tildelingshjemmel for slaktermerdtillatelser i laksetildelingsforskriften.

Vi er også enig med departementet i forslaget om å avgrense tillatelsens omfang til gjeldende maksimalgrense på 780 tonn. Dette er i samsvar med lovens system og hovedprinsippet om en tillatelse / en lokalitet. Likevel vil vi peke på at dette ikke lenger er like entydig.

3.2 Forslaget om avgrensning til at kun slakterier med godkjennelse fra Mattilsynet kan få slaktermerdtillatelse er i samsvar med vårt innspill.

3.3 Presiseringen av at slaktermerdanlegg skal befinne seg i umiddelbar nærhet av slakteriet var vesentlig for Fiskeridirektoratet at ble uttrykkelig regelfestet. Begrunnelsen er todelt. Regelen vil gjøre det enklere å kontrollere hva som er matfisk og hva som er slaktefisk, og den vil motvirke den høye rømmingsrisikoen sleping av merder utgjør. Dette å basere seg på å slepe merder med slakteklar fisk fra en ordinær driftslokalitet til slakteri er en driftsform som er "utgått på dato" og bør ikke forekomme.

I forlengelse av dette bør det også gjøres en opprydning i akvakulturdriftsforskriftens § 7 *Beredskapsplan*. På s.1 i vårt brev av 18.2.09 framgår at man i forskriftsforslaget også foreslo å oppheve flere bestemmelser selv om disse ikke nødvendigvis var en konsekvens av arbeidet med spesialtillatelsene. I den forbindelse ble akvakulturdriftsforskriftens § 7. 4 ledd utelatt.

§ 7. 4 ledd: *Beredskapsplanen skal også inneholde oversikt over hvordan rømming kan oppdages, begrenses og gjenfangst effektiviseres, herunder **forholdsregler ved sleping av merder**, og håndtering av fisk og merder under lasting og lossing.*

Formuleringen, som er en gjenleving fra eldre regelverk, er etter vår vurdering uheldig idet det skapes et inntrykk av at sleping av merder i og for seg er uproblematisk dersom en har forholdsregler for dette i beredskapsplanen. Bl.a fra regionkontoret i Nordland er vi gjort oppmerksom på at denne ordlyden er blitt brukt "mot oss" i noen enkeltsaker siste par år hvor en på kontroll har oppdaget midlertidig fortøyde merder med slaktefisk utenfor mindre slakterier uten slaktemerdtillatelser.

4 Visningstillatelser

4.1 Forslaget om å regelfeste et mer presist begrep, "visningstillatelse" for å presisere formålet med tillatelsen og innehavers ansvar for aktivitet, er i samsvar med vårt opprinnelige forslag.

4.2 I forhold til spørsmålet om antallsbegrensning konkluderer departementet med at man ikke ser det formålstjenlig foreløpig å definere et tak på antall tillatelser. Direktoratets forslag var å avgrense antallet til 22 tillatelser på nasjonalt nivå, og et tak på 4 tillatelser pr. region. Vi opprettholder synspunktet om at det vesentlige må være å tilrettelegge for de beste visningsprosjektene, ikke nødvendigvis et høyt antall.

4.3 Det er vår vurdering etter noen års håndtering av slike saker at det er en økende interesse for disse vederlagsfrie tillatelsene. Selv om terskelen for å få tillatelse er høy, er det fullt mulig å investere i nødvendige fasiliteter for langt mindre beløp enn det som betales for en kommersiell laksetillatelse gjennom de ordinære tildelingsrundene. Enda tydeligere blir dette i lys av forslaget om å sette størrelsen til inntil 780 tonn. Vi kan vanskelig se noen prinsipiell eller faglig årsak til en slik økning. Det vil ikke gi et riktigere og mer reelt bilde av daglig drift i et akvakulturanlegg å ha en tillatelse til 780 tonn biomasse enn å ha en tillatelse til 500 tonn biomasse. Den foreslåtte økning vil etter dette kun ivareta kommersielle interesser.

Det framgår videre av endringer i § 34 at hovedregelen er at det skal kunne knyttes maks 4 lokaliteter til tillatelser for spesielle formål, dog kun to lokaliteter til visningstillatelser, med mulighet til dispensasjon i gitte situasjoner. I deler av landet pågår det omfattende struktureringsarbeid mht lokalisering for å finne fram til tilstrekkelig robuste lokaliseringsmodeller. Visningstillatelser vil ofte være samlokalisert med kommersielle tillatelser. Vi er fra regionalt hold blitt gjort oppmerksom på at en slik begrensning i praksis kan få som utilsiktet konsekvens at det ikke kan opprettholdes kontinuerlig drift i en visningstillatelse. Dersom kontinuerlig drift er et mål foreslår vi derfor at også visningstillatelser blir omfattet av hovedregelen i § 34, nemlig maks 4 lokaliteter.

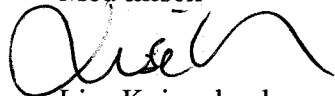
5 Tidsavgrensning og gebyr

5.1 I forhold til forslaget om tidsbegrensning er vi generelt enig i forslagene slik de framgår av § 23, muligens med et visst forbehold i forhold til slaktemerder som er tillatelser som bør ses i sammenheng og som en konsekvens av daglig kommersiell drift av tilknyttet slakteri og således bør kunne håndteres på vanlig måte mht. bortfall og passivitet mv.

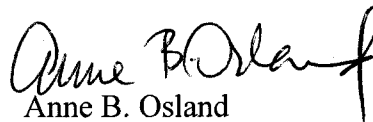
I forhold til visningstillatelser mener vi det vil være særlig viktig å ha en tidsavgrensning, sett hen til at man ikke innfører noe tak på antall tillatelser. Vi vil også foreslå at de

visningstillatelser som allerede er utstedt, eller gitt tilsagn for pålydende 500 MTB, må søke eksplisitt om utvidelse og få ny tillatelse omfattet av tidsbegrensningen. Muligens bør denne forutsetningen også forskriftsfestes.

Med hilsen

Lise Kvinnsland
seksjonssjef

Anne B. Osland
seniorrådgiver